

I detta nummer av SmittnYtt kan du bland annat läsa om höstens vaccinationskampanj och några korta nyheter om vaccination mot TBE, HPV och vattkoppor. Strama informerar om det pågående arbetet mot antibiotikaresistens och hur vi ligger till med 250-målet. Vi påminner också om rutiner kring provtagning och smittspårning av STI.

Höstens vaccinationskampanj mot influensa och covid-19

I år startar höstens vaccinationskampanj mot covid-19 och influensa den 14 oktober för de grupper som rekommenderas samtidig vaccination mot covid-19 och influensa. Vaccination av grupper som enbart rekommenderas influensavaccin startar den 4 november.

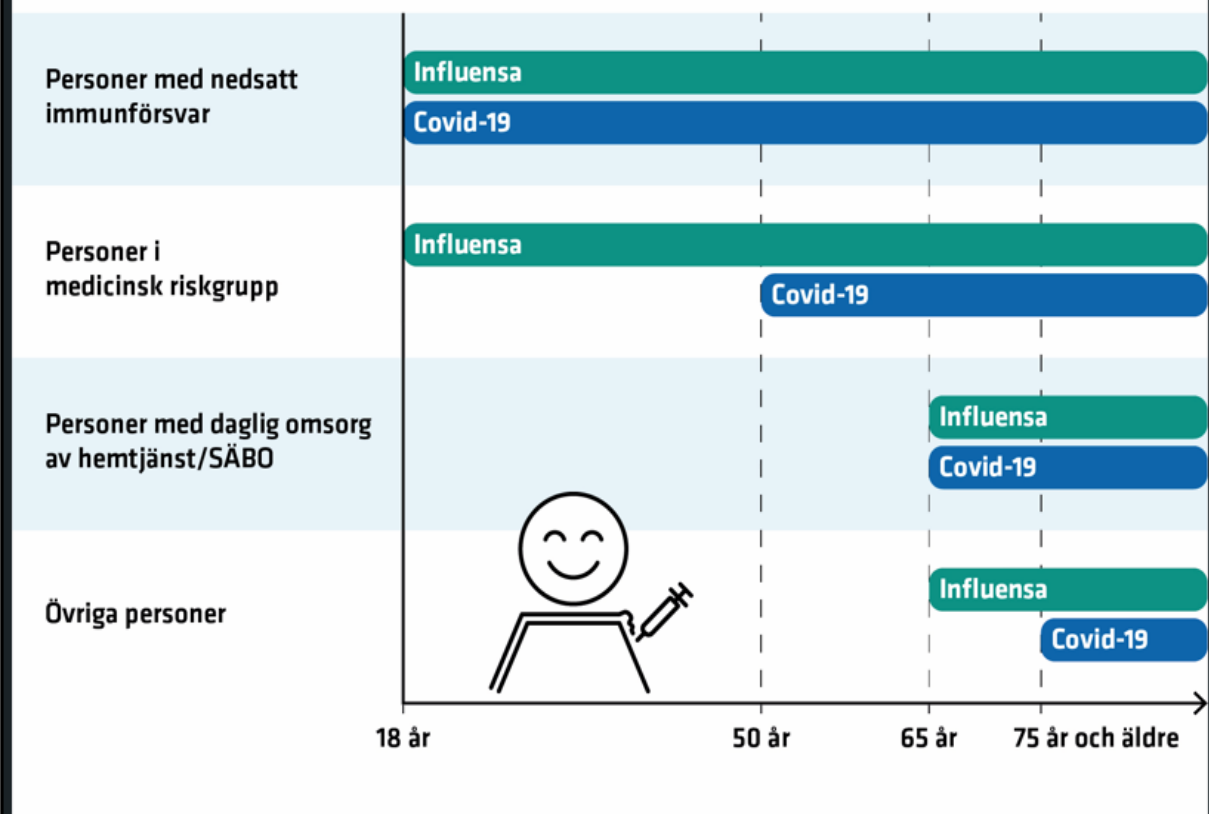
Grupper som rekommenderas vaccination

Folkhälsomyndigheten har smalnat av rekommendationerna för vaccination mot covid-19 inför säsongen 2025–2026 utifrån aktuella underlag om sjukdomsbörda och epidemiologiskt läge. Nu rekommenderas alla personer som är 75 år och äldre samt personer som är 65 år och äldre och har dagliga omsorgsinsatser i hemmet eller på SÄBO vaccination. 50–74-åringar som tillhör vissa medicinska riskgrupper ingår också i rekommendationen, medan personer i åldern 18–49 år endast rekommenderas vaccination om de har nedsatt immunförsvar på grund av läkemedelsbehandling eller immunnedsättande sjukdom/tillstånd. Gravida har plockats bort som en rekommenderad grupp.

När det gäller influensavaccination är rekommendationerna de samma som tidigare år, det vill säga att alla 65 år och äldre rekommenderas vaccination samt medicinska riskgrupper i åldern 6 månader till 64 år. Även hälso- och sjukvårdspersonal i patientnära arbete samt personal inom äldreomsorg rekommenderas som tidigare influensavaccination, liksom hushållsmedlemmar till personer med kraftigt nedsatt immunförsvar.

Rekommendationer om vaccination mot influensa och covid-19

För personer som är 18 år och äldre

Folkhälsomyndigheten har tagit fram en lathund som förenklat illustrerar rekommendationerna, se bilden ovan.

Tillgängliga vacciner

Mot covid-19 kommer Comirnaty LP.8.1, som är en uppdaterad version av det välkända mRNA-vaccinet att användas. Mot influensa är det Vaxigrip som erbjuds i den breda vaccinationsinsatsen, medan personer som bor på SÄBO kommer att få det förstärkta vaccinet Fluad. Förstärkta vacciner ger ett kraftigare, bredare och mer långvarigt skydd som är viktigt för denna målgrupp. Alla influensavaccinerna är i år trevalenta, i stället för fyrvalenta. De tre vaccinstammar som ingår är influensa A (H1N1) pdm09, A (H3N2) och B/ Victoria. Linjetypen B/Yamagata har inte säkert cirkulerat sedan 2021 och har därför plockats bort från vaccinet. Som vanligt finns även denna säsong vaccinet Fluenz för nasal administration tillgängligt som alternativ till barn i åldern 2–17 år.

Genomförande och praktisk information

Vaccinerna kommer i första hand att erbjudas via Region Västernorrlands vaccinationsenheter inom verksamheten vaccination och provtagning på flera orter i länet. Temporära vaccinationsplatser kommer också att finnas på olika träffpunkter för att erbjuda vaccinationsmöjlighet på rimligt avstånd från hemmet. Invånarna kan boka tid antingen via systemet Mitt Vaccin som det länkas till på 1177.se eller via telefon. Bokningen öppnade den 23 september för grupper som rekommenderas samvaccination mot covid-19 och influensa. Alla givna vaccinationer, inklusive influensavaccination av personal, måste registreras i journalsystemet Mitt Vaccin för att möjliggöra uppföljning och korrekt statistikrapportering.

Påminn dina patienter om vaccination

Som medarbetare i vården har du en viktig roll i att påminna personer i målgruppen om nyttan av vaccination för att minska risken för allvarlig sjukdom.

Information och stöd

Mer information om höstens vaccinationer finns på regionens vaccinationssidor på vårdgivarwebben. Informationen uppdateras kontinuerligt under säsongen. Där finns även nya affischer för utskrift. Sätt gärna upp dessa i väntrum och på mottagningar. Särskilda personalaaffischer kan hängas i personalrum.

Information om när, var och hur medarbetare som arbetar patientnära kan vaccinera sig mot influensa kommer att kommuniceras i linjen via verksamheten för vaccination och provtagning samt på intranätet. Håll utkik efter detta eller prata med din närmaste chef.

Läs mer om vaccinationer:

[Vårdgivarwebb Västernorrland – Vaccinationer](#)
[Vaccination mot covid-19 – Folkhälsomyndigheten](#)
[Vaccination mot influensa – Folkhälsomyndigheten](#)
[Boka tid för vaccination i Västernorrland – 1177](#)

Håll dig frisk i vinter!

Undvik att bli allvarligt sjuk av influensa och covid-19. Vaccination är gratis för dig som tillhör en grupp som rekommenderas vaccination.

Läs mer om vilka rekommendationer som gäller för dig på 1177.se. Du kan boka din tid för vaccination direkt på 1177.se eller genom att ringa 0611-804 00. Scanna qr-koden så kommer du rätt direkt för både information och bokning!

1177

Region
Västernorrland

Vaccinnyheter i korthet

TBE

I dagarna publicerade Svenska infektionsläkarföreningen (SILF) nya rekommendationer om vaccination mot TBE. Den viktigaste förändringen är att intervallet mellan boosterdoserna kan förlängas från fem till tio år hos personer som fått fyra doser vaccin före 50 års ålder. Läs rekommendationerna här: [Riktlinjer för TBE-vaccination - Infektion.net](#)

HPV

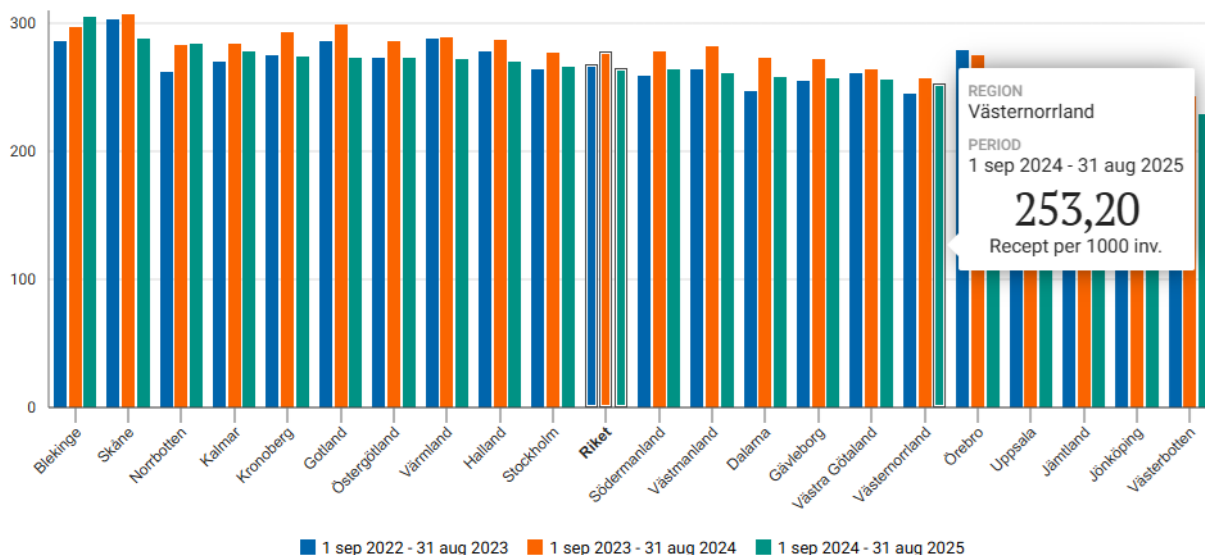
Regionfullmäktige i Västernorrland beslutade i juni att regionen ska erbjuda vaccination mot HPV till alla, oavsett kön, upp till och med 26 års ålder, i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendation. Särskilt fokus ska läggas på att nå män som har sex med män, transpersoner och personer som lever med hiv. Vidare beslutades att personer som är 17–19 år ska erbjudas helt avgiftsfri vaccination, medan personer som är 20–26 år behöver betala en stickavgift, men får gratis vaccin. För vissa riskgrupper gäller särskilda regler och vaccin kan till dessa grupper erbjudas efter individuell bedömning upp till och med 45 års ålder. Redan i höst kommer verksamheten för vaccination och provtagning att påbörja vaccinationsinsatsen i länets gymnasieskolor i samarbete med elevhälsan. Syftet med HPV-vaccination är att förebygga de cancerformer som orsakas av HPV, exempelvis cancer i livmoderhalsen, könsorganen, ändtarmen och svalget. Vaccination mot HPV ingår i barnvaccinationsprogrammet för flickor födda 1999 och senare och för pojkar födda 2009 och senare. Detta innebär att det framför allt är killar och män födda före 2009 som berörs av det aktuella erbjudandet om HPV-vaccination. Folkhälsomyndigheten rekommenderar numera ett tvådos-schema för vaccination mot HPV upp till och med 26 års ålder, vilket också stämmer med WHO:s riktlinjer. Läs mer om vaccination mot HPV på regionens vaccinationssidor: [Vaccination mot HPV - rvn.se](#)

Vattkoppor

Regeringen föreslår i sin budget för 2026 att vaccination mot vattkoppor ska införas i det nationella allmänna vaccinationsprogrammet för barn från och med 2027. En tillfällig insats för att erbjuda ikappvaccinering till barn upp till 18 år som inte haft vattkoppor kommer också att genomföras. Läs mer om vaccination mot vattkoppor på regionens vaccinationssidor: [Vaccination mot bältros och vattkoppor - rvn.se](#)

Strama har ordet

För en tid sedan skickade ordföranden för Strama Västernorrland ett mejl till samtliga läkare inom regionen då försäljningsdata visat att vi för helåret 2024 åter igen hamnat över 250 antibiotikarecept per tusen invånare och år. Det så kallade 250-målet sattes upp av Strama på nationell nivå redan 2009 och Västernorrland klarade målet under åren 2020–2023. Den senaste statistiken visar att antibiotikaförsäljningen på recept sjunkit i regionen och nu ligger på 253 recept per tusen invånare den senaste 12-månadersperioden (att jämföra med 257 recept motsvarande föregående 12-månadersperiod), se bilden nedan. Strama Västernorrland arbetar för att vi återigen ska nå målet så fort som det är möjligt och i regionplanen för 2026–2028 som antogs av regionfullmäktige i juni har 250-målet glädjande nog kommit med som en egen uppföljningsindikator.

Bildkälla: Folkhälsomyndigheten, [Antibiotikaförsäljningen i Sverige — Folkhälsomyndigheten](#)

För att nå målet krävs dock mer än att visa statistik och skriva brev! Det krävs i första hand förstås ett engagemang från varje förskrivare, men även all annan personal kan göra viktiga insatser. Det handlar bland annat om att följa vårdhygieniska riktlinjer, undvika onödig provtagning, avveckla infarter så fort det går, våga diskutera svåra fall, säkerställa goda städrutiner och att vi kan lära av varandra. Genom att använda resistensdata, beslutsstöd och att reflektera över våra egna förskrivningsmönster kan vi tillsammans hjälpas åt att minska förskrivningen, och förbättra valet av antibiotika ett recept i taget. Att modifiera patientförväntningar och öka kunskapen bland allmänheten är också en nödvändig del.

Utvecklingen av antibiotikaresistens går långt snabbare än utveckling av nya antibiotika. Därför är antibiotikaresistens inte bara ett hot mot människors hälsa, utan även systemhotande för den avancerade sjukvården i stort. Organtransplantationer, cancervård och neonatalvård kan bli svåra eller omöjliga att utföra i framtiden om resistensen breder ut sig.

I skrivande stund så är det dags för årets reflekterande antibiotikamöten i primärvården. De reflekterande antibiotikamötena ska enligt regelboken för vårdvalet genomföras årligen på varje hälso- och vårdcentral. Syftet är att skapa en arena för förskrivare och sjuksköterskor att diskutera patientfall, diagnostik, behandlingsval och kvalitetsindikatorer inom infektionsområdet. Temat för årets reflekterande antibiotikamöten är urinvägsinfektioner, men samtalen rymmer även andra infektionstyper och behandlingsdilemman.

De flesta hälsocentraler utför sina möten själva under ledning av en utsedd läkare, men Västernorrland kommer att närvara vid ett antal möten fysiskt på plats, i år med fokus på de hälso- och vårdcentraler som är i glesbygd. Vid mötena brukar man se en kort film om behandlingsrekommendationer, ha ett quiz med patientfall och diskussion, gå igenom enhetens förskrivningsdata i Primärvårdskvalitet (PVQ) för att se om målen har nåtts inom vissa utvalda kategorier. Strama tipsar också om var det finns resurser och material inom antibiotikafältet.

Vi står inför en höst som vi kan använda för reflektion och förbättring. Varje läkare, sjuksköterska, undersköterska och övriga medarbetare kan vara en nyckelspelare på sin enhet. Tillsammans kan vi vända trenden och nå målet i syfte att bevara antibiotikas effekt på bakterier.

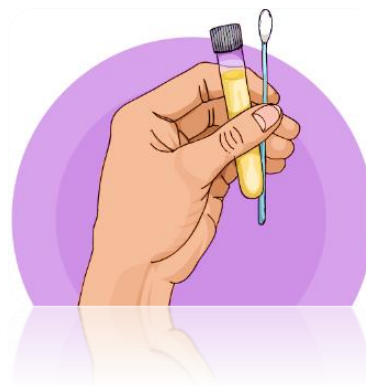
Klamydia- och gonorréprovtagning via 1177 e-tjänst

Smittskydd har uppmärksammat att några hälso- och vårdcentraler provtar patienter igen när de söker vård för att få behandling för klamydiainfektion påvisad i prov taget via 1177 e-tjänst.

Prover som tas via 1177 e-tjänst analyseras av regionens eget laboratorium och provsvaret finns att läsa i Cosmic. Något nytt prov behövs alltså inte för att ge behandling och remittera för smittspårning.

För att få ytterligare stöd i handläggningen vid ett positivt provsvar kan du som behandlande läkare läsa mer i [behandlingslinje för klamydia och/eller gonorré](#).

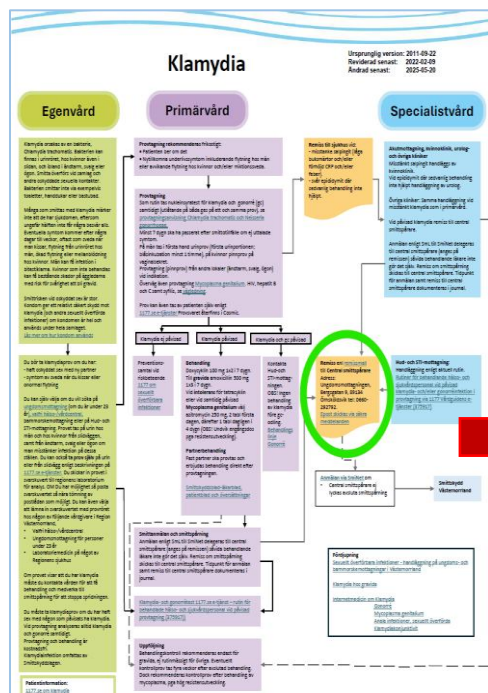

Remittera för smittspårning av STI

Du som tar hand om patienter med påvisad STI kan inte skicka remiss för smittspårning via Cosmic.

För att skicka en smittspårningsremiss gäller den handläggningsrutin som Region Västernorrland arbetat utifrån i flera år. Här används en remissmall, en skrivbar PDF, som skickas till regionens centrala smittspårare som ett säkert meddelande (SMT) eller via vanlig post. SMT-länk och postadress finns i behandlingslinjerna för STI-diagnoserna.

Så här gör du:

Använd remissmallen (skrivbar PDF) via länken i [behandlingslinjen](#) (BHL)

Skicka/posta i **fyllt** PDF via SMT eller "vanlig postadress". Du hittar SMT-länk och adress i den gula rutan som beskriver förfarandet i BHL.

Remiss en **remissmall** till Central smittspårare
Adress:
Ungdomsmottagningen,
Bergsgatan 9, 89134
Örnsköldsvik tel: 0660-292792.
[Epost skickas via säkra meddelanden](#)

Arbete pågår för att få detta digitalt i Cosmic, men vi är inte riktigt i mål.
Bildkälla svartvit bild: <https://depositphotos.com>

Till minne av Hans Boman

Det är med stor sorg vi meddelar att vår tidigare arbetskamrat Hans Boman har gått bort. Hans var regionens smittskyddsläkare under 20 år och gick i pension 2023. Vi minns honom för hans goda hjärta, detaljrika yrkeskunskaper och stora engagemang för smittskyddet i vår region.

Våra tankar går till Hans familj och närstående.

Vi som arbetar på Smittskydd Västernorrland

Maria Tempé, smittskyddsläkare	060-13 52 42	maria.tempe@rvn.se
Linus Sundnäs, bitr smittskyddsläkare	060-13 52 47	linus.sundnas@rvn.se
Ulrika Bengtsson, smittskyddssjuksköterska	060-13 52 46	ulrika.bengtsson@rvn.se
Anna Westin, smittskyddssjuksköterska	060-13 52 43	anna.westin@rvn.se
Anna Söderlind, apotekare/Strama	070-191 87 87	anna.soderlind@rvn.se
Jessica Nyman, administratör	060-13 52 41	jessica.nyman@rvn.se